

Prehľad o sociálnych službách pre ľudí s mentálnym postihnutím Slovenská republika

---

Činnosť je vymedzená zákonom 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci, ktorý upravuje právne vzťahy pri poskytovaní sociálnej pomoci, ktorej **cieľom je zmierniť alebo prekonať s aktívnou účasťou občana sociálnu núdzu, zabraňovať príčinám vzniku, prehĺbovania alebo opakovania porúch psychického vývinu, fyzického vývinu a sociálneho vývinu občana a zabezpečiť integráciu občana do spoločnosti.**

Formy sociálnej prevencie

- vyhľadávacia činnosť,
  - nápravná činnosť,
  - rehabilitačná činnosť,
  - resocializačná činnosť,
  - organizovanie výchovno-rekreačných táborov
-

Sociálne poradenstvo

- odborná činnosť zameraná na zistenie rozsahu a charakteru sociálnej núdze, na zistenie príčin jej vzniku, na poskytnutie informácií o možnostiach riešenia sociálnej núdze a na usmernenie občana pri voľbe a uplatňovaní foriem sociálnej pomoci,
  - sociálne poradenstvo sa poskytuje najmä rodinám,
  - v rámci sociálneho poradenstva možno občanovi odporučiť poskytnutie odborných poradenských služieb špecializovanými inštitúciami.
-

Sociálne služby

Sociálne služby sú špecializované činnosti riešenie sociálnej núdze:

- opatrovateľská služba,
  - organizovanie spoločného stravovania,
  - prepravná služba,
  - starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb,
  - sociálna pôžička.
-

Opatrovateľská služba

- ❑ nevyhnutné životné úkony,
  - ❑ nevyhnutné práce v domácnosti
  - ❑ kontakt so spoločenským prostredím, najmä sprievodom, tlmočením v posunkovej reči pre nepočujúce osoby a predčítaním
-

Spoločné stravovanie

---

možno organizovať pre občana, ktorého stravovanie nemožno zabezpečiť inak a ktorý

- pre svoj nepriaznivý zdravotný stav je odkázaný na spoločné stravovanie
  - spoločné stravovanie sa poskytuje najmä v jedálňach pre dôchodcov a v ďalších zariadeniach sociálnych služieb, kde sa poskytuje stravovanie
-

Prepravná služba

- ❑ Prepravnú službu možno poskytovať občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý podľa posudku príslušného orgánu je odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom.
  - ❑ Prepravnú službu možno poskytovať občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím, ak sa prepravnou službou vhodne kompenzuje jeho znížená pohybová schopnosť v dôsledku narušenia telesných funkcií.
-

Starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb

- domov sociálnych služieb pre deti, ktorým sa poskytuje starostlivosť denne
  - domov sociálnych služieb pre deti, ktorým sa poskytuje starostlivosť týždenne a celoročne
  - domov sociálnych služieb pre dospelých, ktorým sa poskytuje starostlivosť celoročne a týždenne
  - detský domov
  - rehabilitačné stredisko
  - zariadenie chráneného bývania
  - zariadenie opatrovateľskej služby
-

Obmedzenia obmedzení

- Pri poskytovaní starostlivosti v zariadeniach sociálnych služieb občanom s duševnými poruchami a poruchami správania nie je možné použiť prostriedky telesného a netelesného obmedzenia občana, a to ani v akútnom štádiu prejavov jeho choroby.
-

Domov sociálnych služieb

V domove sociálnych služieb možno poskytovať starostlivosť občanovi so zdravotným postihnutím, ktorým sú telesné postihnutie, duševné poruchy a poruchy správania alebo zmyslové postihnutie ak

- je na tento druh sociálnej služby odkázaný,
  - je pre neho tento druh sociálnej služby účelný, pretože
  - tomuto občanovi nemožno poskytnúť inú sociálnu službu podľa tohto zákona alebo
  - poskytnutie inej sociálnej služby podľa tohto zákona dostatočne nerieši sociálnu núdzu tohto občana.
-

Posudok o zdravotnom postihnutí

- na účely poskytovania starostlivosti v domove sociálnych služieb ho vydáva príslušný orgán / ÚPSVaR/
-

Nevyhnutná starostlivosť v DSS

- stravovanie
  - bývanie
  - zaopatrenie

  - výchova
  - poradenstvo
  - záujmová činnosť
  - kultúrna činnosť
  - pracovná terapia
  - rekreačná činnosť
  - rehabilitačná činnosť
-

Zariadenie chráneného bývania

Možno poskytovať bývanie a dohľad občanovi

- so zdravotným postihnutím
- s duševnou poruchou

Občan musí byť schopný viesť samostatný život s pomocou inej osoby

---

Detský domov

- V detskom domove možno poskytovať starostlivosť dieťaťu od narodenia do dosiahnutia plnoletosti a ďalej až do osamostatnenia, najdlhšie do 25 rokov veku; deťom sa v detskom domove poskytuje starostlivosť nahrádzajúca prirodzené rodinné prostredie. Za osamostatnenie na účely tohto zákona sa považuje zabezpečenie si bývania.
-

Detský domov môže poskytovať starostlivosť

- v rodinách na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti, ktoré poskytujú deťom starostlivosť a výchovu vo vlastnom rodinnom prostredí mimo detského domova,
  - v sieti samostatných skupín, ktoré poskytujú starostlivosť a výchovu blízku rodinnému prostrediu najmä so samostatným stravovaním a hospodárením s vyčleneným rozpočtom; samostatná skupina sa môže umiestniť v samostatnom byte alebo v rodinnom dome.
  - pri starostlivosti v detskom domove sa vychádza z psychologickéj diagnostiky, pedagogickéj diagnostiky a špeciálnopedagogickéj diagnostiky, ktorú zabezpečuje diagnostické centrum pre každé dieťa. O vývine dieťaťa v detskom domove sa vedie osobný denník.
-

Skončenie starostlivosti v DD

- Detský domov poskytuje pri skončení starostlivosti v detskom domove dieťaťu, ktorému sa poskytovala starostlivosť najskôr po dosiahnutí 18. roku veku, jednorazový peňažný príspevok na výbavu vo výške päťnásobku sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa. Jednorazový peňažný príspevok na výbavu sa neposkytuje, ak po skončení starostlivosti v detskom domove sa poskytuje starostlivosť v domove sociálnych služieb pre deti alebo v domove sociálnych služieb pre dospelých.
-

Rehabilitačné stredisko

- ❑ rehabilitácia s cieľom aktivizovať vnútorné schopnosti občana na prekonanie osobnostných dôsledkov a sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia
  - ❑ nevyhnutná starostlivosť, ktorou je stravovanie, bývanie a zaopatrenie
  - ❑ poradenstvo súvisiace s ťažkým zdravotným postihnutím
-

Kompenzácia

- je určená na prekonanie alebo na zmiernenie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia za podmienok ustanovených týmto zákonom
  - za sociálny dôsledok ťažkého zdravotného postihnutia sa na účely tohto zákona považuje znevýhodnenie, ktoré má občan s ťažkým zdravotným postihnutím v porovnaní so zdravým občanom rovnakého veku, pohlavia a za rovnakých podmienok
-

Formy kompenzácie

- sociálne služby,
  - peňažné príspevky,
  - peňažný príspevok za opatrovanie.
-
- na účely kompenzácie sa posudzuje miera funkčnej poruchy občana podľa druhu zdravotného postihnutia
  - súčasťou posudku je vždy návrh formy kompenzácie
-

Na účely kompenzácie u občana s ťažkým zdravotným postihnutím sa ďalej posudzujú:

- osobnostné predpoklady občana
  - rodinné prostredie
  - prostredie, ktoré ovplyvňuje jeho integráciu do spoločnosti

  - Za občana s ťažkým zdravotným postihnutím na účely tohto zákona sa považuje občan, ktorého miera funkčnej poruchy je najmenej 50 %.
-

Peňažné príspevky na kompenzáciu

- na zaobstaranie pomôcky
  - na opravu pomôcky
  - na kúpu osobného motorového vozidla
  - na prepravu
  - na osobnú asistenciu
  - na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže
  - peňažný príspevok za opatrovanie
-

Kompenzácia zvýšených výdavok

- na diétne stravovanie
výdavky súvisiace
  - s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva,
bielizne, obuvi a bytového zariadenia,
  - so zabezpečením prevádzky osobného
motorového vozidla,
  - so starostlivosťou o psa so špeciálnym
výcvikom.
-